

Alþingi umhverfisnefnd,
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

UMHVERFISSTOFNUN

Reykjavík, 11. febrúar 2011

Tilvísun: UST20110100156/sá

Umsögn - Frumvarp til laga um umhverfisábyrgð, 139. löggjafarþing, 299. mál

Með tölvubréfi, dags. 26. janúar 2011, sendi umhverfisnefnd Alþingis Umhverfisstofnun til umsagnar frumvarp til laga um umhverfisábyrgð, 299. mál.

Umhverfisstofnun telur tímabært að sett verði lög um þetta efni. Gera má ráð fyrir að auk beinna áhrifa af löggjöf um umhverfisábyrgð geti orðið tölverð óbein áhrif af slíkri löggjöf hvað varðar góðar umhverfisvenjur og fyrirbyggjandi ráðstafanir til að koma í veg fyrir hættu á umhverfistjóni.

Í 1. mgr. 2. gr. frumvarpsins er tilgreind sú starfsemi sem getur mögulega orðið ábyrg skv. fyrirhuguðum lögum og vísað til viðauka II. með frumvarpinu. Umhverfisstofnun telur að athuguðu máli að fremur ætti að vísa til 5. gr. a. í lögum nr. 7/1998 í viðauka II. með frumvarpinu í stað þess að vísa til 5. gr. laga nr. 7/1998. Kveðið er á um starfsleyfisskyldu tiltekinna fyrirtækja í 5. gr. a laga nr. 7/1998.

Í 8. gr. er fjallað samhliða um skyldur rekstraraðila vegna yfirvofandi hættu á umhverfistjóni og tjóni sem orðið er. Umhverfisstofnun telur þá framsetningu að steypa saman 5. og 6. gr. tilskipunarinnar í innleiðingu ekki nægilega skýra. Í 2. mgr. 8. gr. er fjallað um ráðstafanir til úrbóta og vísað til 1. viðauka frumvarpsins sem fjallar eingöngu um úrbætur þegar umhverfistjón hefur orðið. Þegar þessi tvö tilvik eru sett saman í 1. mgr. 8. gr. frv. má skilja 2. mgr. svo að ráðstafanir 1. viðauka frumvarpsins. gildi um bæði tilvikin en svo er ekki skv. tilskipuninni. Ekki kemur þó fram í greinargerð með ákvæðinu að ætlunin sé að ganga lengra en tilskipunin kveður á um. Sami háttur er hafður á hvað varðar 9. gr. að skyldum varðandi yfirvofandi hættu og skyldum varðandi tjón sem orðið er steypt saman. Tilskipunin gerir að mati Umhverfisstofnunar tölverðan greinarmun á þessum tilvikum og kveður þannig á um viðtækari skyldur þegar tjón er orðið.

Í 21. gr. er kveðið á um fjárhagslega tryggingu. Í ákvæðinu segir að rekstraraðili sem ábyrgð ber á umhverfistjóni eða yfirvofandi hættu á umhverfistjóni skuli setja fullnægjandi tryggingu fyrir efndum á skyldum sínum. Nauðsynlegt er að kveða á um að lögveð eða aðrar tryggingar standi fyrirfram undir ábyrgð skv. lögnum. Ekki er að mati stofnunarinnar nægilegt að

sérfræðinga til að gera innleiðingaráætlun vegna verkefnisins, undirbúa verkferla og taka þátt í sérfræðingavinnu á grundvelli EES-samningsins. Verði það ekki gert verður viðbúnaður stofnunarinnar ónógvær þegar til þess kemur að tjón samkvæmt frumvarpinu er yfirvofandi eða þegar orðið. Stofnunin telur verkefnið gera kröfu um þverfaglega þekkingu. Stjórn og skipulag Umhverfisstofnunar er vel í stakk búið til að sinna slíku verkefni fáist til þess fjármagn. Í meðfylgjandi mati á verkefnum Umhverfisstofnunar og kostnaðar áhrifum kemur fram að stofnunin hefur metið þennan kostnað 19 m. kr. fyrsta árið en að hann lækki strax árið eftir í 13,5 m. kr. Stofnunin telur, að með því að fjármagn hefur ekki verið veitt í samræmi við það mat og þau sjónarmið sem hér hafa verið rakin, hafi grundvöllur framkvæmdar laga um umhverfisábyrgð ekki verið tryggður.

Virðingarfyllst

Sigrún Agústsdóttir
Sviðsstjóri

Kjartan Ingvarsson
Lögfræðingur

Meðfylgjandi: Kostnaðarmat vegna frumvarps til laga um umhverfisábyrgð